Motie representatieve raadgevende inwonerspeiling

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 16 november 2026, gehoord de beraadslagingen over het Herindelingsontwerp De Liemers;

Constaterende dat:

1. Voor ligt het Herindelingsontwerp "Op weg naar De Liemers", waarmee wordt voorgesteld de zelfstandige gemeente Zevenaar per 1 januari 2029 op te heffen en samen te voegen met Doesburg, Duiven en Westervoort;
2. Het procesvoorstel uitgaat van een wettelijke zienswijzeperiode van 17 november 2026 tot en met 12 januari 2027, uitmondend in definitieve besluitvorming door de gemeenteraad over het Herindelingsadvies op 15 maart 2027;
3. Het college in de schriftelijke beantwoording op de technische vragen van Forum voor Democratie (zaaknummer Z/26/522580, vraag 7) en het CDA (zaaknummer Z/26/522588, vraag 2 en 3) letterlijk heeft verklaard dat aan het tot dusver doorlopen participatietraject géén statistische betrouwbaarheid of representativiteit kan worden ontleend;
4. Uit diezelfde beantwoording blijkt dat in de gemeente Zevenaar (in tegenstelling tot Doesburg, Duiven en Westervoort) voorafgaand aan de principebesluiten geen afzonderlijke inwonersconsultatie of participatie heeft plaatsgevonden over de principiële vraag van behoud van zelfstandigheid versus herindeling;
5. De gemeente Zevenaar voor regulier beleid rondom het lokale ondernemersklimaat al ervaring heeft met gestructureerd onderzoek via een onafhankelijk onderzoeksbureau met persoonlijke inlogcodes, zoals recent gebleken bij de Ondernemerspeiling 2026;

Overwegende dat:

1. Het nemen van het besluit over het Herindelingsontwerp en het eventuele Herindelingsadvies tot opheffing en fusie van de gemeente Zevenaar op grond van artikel 5 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) en artikel 149 van de Gemeentewet een exclusieve bevoegdheid en politieke verantwoordelijkheid is van de gemeenteraad;
2. De raad het primaat heeft om te bepalen welke feitelijke en representatieve informatie noodzakelijk is om tot een zorgvuldige en democratisch gelegitimeerde belangenafweging te komen over de bestuurlijke toekomst van onze gemeente;
3. Kwalitatieve bijeenkomsten met enkele honderden niet-geregistreerde deelnemers op een bevolking van ruim 45.000 inwoners geen toereikende democratische rechtvaardiging bieden voor het aantonen van maatschappelijk draagvlak zoals vereist onder het vigerend herindelingsbeleid;
4. Als de gemeente voor het reguliere ondernemersklimaat wel een onafhankelijk bureau inschakelt om ervaringen en meningen te meten, het welhaast een morele plicht van het gemeentebestuur is om de gehele kiesgerechtigde bevolking representatief te raadplegen over het opheffen van de eigen gemeente;
5. Direct na de vaststelling van het herindelingsontwerp gestart kan worden met de organisatie en uitvoering van een dergelijke peiling, parallel aan de zienswijzeperiode, waardoor de formele procesplanning richting het definitieve herindelingsadvies op 15 maart 2027 niet wordt doorkruist;
6. Voor het totale herindelingsproces reeds proces- en participatiemiddelen zijn gereserveerd en het college in de beantwoording op de FVD-vragen (vraag 1) expliciet heeft bevestigd dat de frictiekostenvergoeding van het Rijk (€ 17,6 miljoen) bedoeld is om de kosten op te vangen die samenhangen met de voorbereiding van de herindeling;

Roept het college op:

1. Direct na de vaststelling van het Herindelingsontwerp zorg te dragen voor de voorbereiding en uitvoering van een onafhankelijke, representatieve en raadgevende inwonerspeiling (draagvlakmonitor) onder alle kiesgerechtigde inwoners van de gemeente Zevenaar;
2. Deze peiling te laten verrichten door een extern, onafhankelijk onderzoeksbureau, waarbij inwoners via een betrouwbare en geverifieerde methode (zoals een persoonlijke inlogcode per post of DigiD) de heldere keuze wordt voorgelegd tussen:
    a. **Optie A:** Het opheffen van de gemeente Zevenaar ten behoeve van een herindeling met Doesburg, Duiven en Westervoort (gemeente De Liemers);
    b. **Optie B:** Het behoud van een zelfstandige gemeente Zevenaar met behoud of gerichte intensivering van bestaande samenwerkingsverbanden;
3. De peiling uiterlijk 20 februari 2027 af te ronden en de resultaten daarvan eind februari 2027 integraal aan de raad aan te bieden, zodat deze als leidend afwegingskader kunnen worden betrokken bij de besluitvorming over het Herindelingsadvies van 15 maart 2027;
4. De kosten voor deze representatieve inwonerspeiling primair te dekken uit het beschikbare proces- en participatiebudget van het herindelingstraject, dan wel incidenteel ten laste te brengen van de voorbereidings- en frictiemiddelen van de herindeling;
5. Geen onomkeerbare bestuurlijke stappen te zetten en geen definitieve fusieovereenkomsten aan te gaan zolang de raad de uitkomsten van deze representatieve inwonerspeiling niet heeft behandeld en gewogen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 16 november 2026.

Roel van Bommel, Forum voor Democratie

De motie is aangenomen / verworpen met … stemmen voor en … stemmen tegen in de vergadering van 16 november 2026.